

Stalltips:

UPPFÖDNING AV GYLTOR TILL HÅLLBARA SUGGOR

Nuläge i besättningen:

Mål i besättningen:

Gyltorna är besättningens framtid och ska födas upp till hållbara suggor med hög livstidsproduktion. Idag slås många gyltor ut unga, redan innan de hunnit betala sin rekryteringskostnad. Mycket av det som sker under uppfödningen påverkar gyltans liv som sugga. Därför kan du skapa förutsättningar för mer hållbara suggor.

REKRYTERING

Låt intresse, kunskap, tid och plats avgöra om du ska köpa in rekryteringsgyltor eller föda upp dem i den egna besättningen. Besättningar med egen rekrytering måste noga planera urvalet av gyltmödrar och gyltämmen.

- Välj semingalt efter de egenskaper som prioriteras i din besättning.
- För att kunna gallra bland gyltorna krävs ett överskott av gyltämmen. Välj ut dubbelt så många gyltämmen som förväntas grisa in. En gyltmödrar får cirka 3 gyltor per kull som grisar in, men detta varierar mellan besättningar. Betäck extra gyltmödrar, motsvarande andelen omlöp i besättningen.
- Ställ följande krav på utvalda gyltämmen: Gyltan ska ha minst 14 normala och jämnt placerade spenar. Gyltan ska vara väl utvecklad för sin ålder och ha en normal klöv- och benställning. Gyltan och övriga kullsyskon ska vara fria från missbildningar. Välj välväxta gyltämmen från stora kullar och välj gyltor från suggor med bra temperament.
- Vänj gyltor tidigt att hanteras av människor och låt dem gå med äldre gyltor för att lära sig att umgås med andra grisar.

BRUNSTKONTROLL OCH BETÄCKNINGSRUTINER

Galtkontakt, flyttning och omgruppering stimulerar gyltor att visa brunst. Ett ljusprogram med en ljusstyrka på 200-300 lux som är tänt i 16 timmar och därefter släckt i åtta timmar inverkar positivt på reproduktionen. Påbörja brunstkontroll redan innan gyltorna flyttas till betäckningsavdelningen.

Betäck gyltor först då de uppnått följande:

- 220-240 dagars ålder
- Ungefär 140 kg levande vikt
- Vid grisning ska gyltan ha 15-17 mm sidspäck. Vid betäckning kan 12-13 mm räcka, under förutsättning att gyltorna extrautfodras för att nå önskvärt hull vid grisning.
- Andra eller tredje brunst

UTFODRING

Gyltor ska inte utfodras som slaktgrisar. Målet är att utfodra gyltorna så har uppnått tillräcklig storlek, vikt och andel kroppsfett vid betäckning.

- Fram till 30-50 kg kan gyltor ha fri tillgång på tillväxtfoder. Om styrd fodertilldelning tillämpas, se vägledande norm i tabellen.
- Därefter utfodras gyltorna med ett suggfoder med 0,57-0,73 g smb lys/MJ NE (0,43-0,55 g smb lys/MJ OE).
Ju högre lysininnehåll fodret har, desto tidigare bör gyltorna få detta foder (i intervallet 30-50 kg).
Använd inte slaktgrisdoder!
- Utfodra ca 90 % av slaktgrisenorm och öka vid behov fodergivan efter 90-100 kg för att få önskat hull vid betäckning.
- Flushing kan ge fler levandefödda smågrisar, höj fodergivan till ca 31 MJ NE (42 MJ OE) i 5-10 dagar före betäckning. Sänk fodergivan till dräktighetsgiva efter betäckning.
- Under dräktigheten utfodras gyltorna med suggfoder. Fodergivan styrs av gyltornas hull.

Vikt (kg) dag	(MJ NEv/ dag)	(MJ OE/ dag)
25	12,4	16,5
30	14,5	19,3
Eller fri tilldelning till 30 kg		
35	14,8	19,7
40	16,5	22,0
45	18,2	24,2
50	19,9	26,5
55	21,6	28,8
60-90	23,3	31,1
90-bet, efter hull	23,3-25,0	31,1-33,0
Dräktighet, normalt hull	23,3-27,0	31,1-36,0
Dräktighet, mager	Minst 27,0	Minst 36,0

Från 35 kg och fram till 90 kg redovisas normen som 90 % av SLU-norm för slaktgrisar.

INHYSNING

Djupströbädd runt betäckning och under dräktigheten är att föredra, eftersom det är skonsamt mot gyltornas ben.

Stora ytor är bra för att gyltor ska kunna stärka sina ben och minst 2 m² per gylta rekommenderas. Nedan visas minsta utrymmeskrav för växande och dräktiga gyltor enligt svenska djurskyddsföreskrifter.

STRÖDD LIGGBOX

DJUPSTRÖBOX

Gyltor 10-130 kg	0,25-1,17 m ²	0,25-1,75 m ²
Gyltor, dräktiga	1,81 m ² om färre än sex gyltor eller 1,64 m ² om sex eller fler gyltor per box	Ökat utrymme med ökad vikt, ex: vid 130 kg = 1,75 m ² vid 140 kg = 1,87 m ² vid 150 kg = 1,99 m ² per gylta

Anteckningar: _____

